

25 anys de votació unànime ► Reunió de representants de les legislatures constituents Pàgines 2 a 6 ►►►

«El copríncep Mitterrand va tenir poques exigències però molt fermes»

JEAN-YVES CAULLET Conseller tècnic del copríncep francès Mitterrand

MIREIA AGUILAR
ANDORRA LA VELLA
@MireiaAguilar

Jean-Yves Caullet (Roubaix, França, 1957) va ser el conseller tècnic del president de la República Francesa i copríncep francès, François Mitterrand, des del 1991. Va participar activament en les negociacions tripartides per a la Constitució i durant dos anys va visitar el país mensualment fins a acordar el text de la Carta Magna. Ahir va participar a la celebració oficial del 25è aniversari de l'aprovació del redactat al Consell General, juntament amb antics consellers i representants del copríncep episcopal.

—Com va ser per a vostè involucrar-se en el procés constituent andorrà?

—Vaig arribar al Gabinet del president Mitterrand a la primavera de 1991 i ell acabava de decidir obrir la porta a la negociació de la Constitució. La persona que jo vaig reemplaçar al Gabinet tenia, entre d'altres, el dossier d'Andorra i aleshores em van dir: «ets tu qui se n'ocupa», i ho vaig fer juntament amb Giles Ménage.

—Abans d'aquell moment, coneixia Andorra?

—No, absolutament. Coneixia una mica el Rosselló però gens Andorra.

—Quina impressió va tenir del país la primera vegada que va venir?

—No recordo bé si vaig arribar en helicòpter o en cotxe però, només per començar, el paisatge dels Pirineus quan un ve de la part francesa i de sobte descobreix un horitzó, com si arribés al mar, els Pirineus són unes muntanyes molt particulars. Ens vam instal·lar a l'ambaixada i vam preparar la reunió. Teníem una agenda molt densa i no teníem tant de temps per copsar el paisatge o la vida al carrer.

—Com va ser l'inici de les negociacions?

—Vam començar a treballar de manera ràpida i intensa amb tots els representants i vam haver d'aprendre a descobrir-nos els uns als altres perquè tots teníem una idea de com pensaven els altres però no estàvem segurs i va ser parlant que ens vam començar a comprendre més i millor.

—Què va pensar quan va veure la forma tradicional d'organització del país?

—Era a la vegada molt original, ancorada a la història però també aquesta manera d'organització específica demostrava un geni particular. De pariatges hi ha hagut molt al llarg de la història a tota Europa però l'únic que s'ha mantingut és aquest. El que sí que era evident és que no importa la mida dels països però els principis han de ser els mateixos: la sobirania i la independència dels poders però també cal integrar la història i les característiques particulars. Als països amb una població reduïda és més difícil organitzar la independència dels poders perquè, per exemple, és més fàcil que



►► Jean-Yves Caullet, l'antic conseller tècnic del gabinet de François Mitterrand durant el període constituent.

un jutge es trobi davant de persones amb qui té un lligam familiar, així que cal trobar solucions que corresponen a la realitat de cada lloc i jo crec que, en el cas d'Andorra, ho vam aconseguir perquè el mecanisme funciona encara avui.

—Va ser molt difícil quadrar les particularitats d'Andorra?

—Va ser complicat perquè el dret institucional és una cosa fabricada i, per tant, hi ha molta llibertat de creació i tothom que hi intervé aporta la seva experiència. Els francesos tenen una concepció del que ha de ser una constitució diferent de la dels espanyols, per exemple, i nosaltres vam haver de

trobar una manera original per a Andorra de quadrar tots els temes institucionals.

—No va suposar mai un problema per a un país laic com França el lligam d'Andorra amb el Bisbat d'Urgell?

—No va ser tan complicat. François Mitterrand ens havia donat uns principis a complir per la Constitució: Estat de dret, la sobirania internacional, el manteniment del copríncep i el respecte per la voluntat democràtica del poble. No és una cosa exagerada. El fet de tenir un cap d'Estat nomenat per l'Església per raons històriques que el poble ha acceptat, no evita que hi hagi llibertat de consciència religiosa. Nosaltres no vam crear un estat catòlic. El copríncep episcopal és una cosa i la Justícia és una altra que ha de garantir i respondre a la Llei que no hi té res a veure, a Andorra no hi ha un dret canònic. A més, nosaltres vam escriure que si un dels coprínceps per una raó o per una altra no volia ratificar una llei, amb un sol dels coprínceps hi hauria prou. És fàcil pensar a lleis que per raó de consciència el bisbe no vulgui ratificar, però encara hi hauria una via perquè la voluntat democràtica prevalgui i que la màquina no es bloquegi en aquest tipus de situacions.

—Com informava el president Mitterrand de l'estat de les negociacions?

—Juntament amb el director del seu gabinet, Giles Ménage feiem un informe abans i després de cada reunió i li demanàvem l'opinió fins que s'ha forjat el text final amb el qual va estar d'acord.

“

«Mai vaig tenir la sensació que no ens en sortiríem tot i que sé que part dels negociadors sí que ho van témer»

—Quina creu que va ser la clau per portar les negociacions a bon port?

—A poc a poc es va crear una confiança a escala humana, no política, entre els negociadors i a partir d'aleshores vam ser capaços de fer-ho tot. Si hi haguessis hagut darrere una estratègia per treure rèdit polític, mai hauríem arribat a un acord.

—Hi va haver algun moment durant les negociacions en què va témer que es trenquessin?

—Molt honestament, no. Mai vaig tenir la sensació que no ens en sortiríem però sí que sé que hi havia gent a la mateixa taula de negociacions que ho pensava. Jo era molt optimista però és que tenia un propòsit i no tenia cap sentit perseguir-lo i pensar a estones que no l'aconseguiria.

—Com va viure el dia de la votació al Consell General?

—Amb una mica d'impotència i amb moltes expectatives. Va ser com deixar el nostre nadó en mans d'una família adoptiva sense saber si finalment l'acollirien o no. I de la mateixa manera vaig viure el referèndum posterior perquè hi havia la inquietud de què passaria si una o dues parròquies hi votaven en contra, una situació que no va arribar. Una altra preocupació gran va ser el reconeixement internacional, perquè en dret internacional un país no existeix si els altres no el reconeixen i hi havia el petit dubte sobre si l'origen estranger del cap d'estat suposaria un problema pel reconeixement però no va passar perquè teníem el precedent històric del Regne Unit que ens va ajudar. ≡

“

«El fet de tenir un cap d'Estat eclesiàstic no condiciona la llibertat religiosa. No vam crear un estat catòlic»

MARICEL BLANCH